

‘Laten we het regulier onderwijs passend maken’

Tekst
Steffie Bom

Beeld
Rob Niemantsverdriet

Een Afrikaans gezegde luidt: ‘It takes a village to raise a child’. Ofwel, de hele gemeenschap van mensen met kinderen moet communiceren, om deze kinderen te laten ervaren en groeien in een veilige en gezonde omgeving. Elslien Wiebenga en Christiaan Temmen, werkzaam in het s(b)o en (v)so, herkennen zich hier goed in. Maar het gaat niet vanzelf, benadrukken ze.

Elslien Wiebenga is directeur van SBO De Wissel in Houten. Deze school valt sinds 1 januari 2020 onder de stichting Gewoon Speciaal Onderwijs, bestaande uit drie andere sbo-scholen, 3 so-scholen, 2 vso-scholen en het overkoepelde expertisecentrum ‘Kans in Onderwijs’. Allemaal gevestigd in het Zuidoosten van de provincie Utrecht. Christiaan Temmen is directeur van Stichting Volare, waar de Van der Reijdenschool (so en sbo) en de Verschoorschool (so en vso) onder vallen. De Verschoorschool (so) heeft meerdere locaties en maakt deel uit van het Samenwerkingsverband de Zeeluwe, dat wordt gevormd door acht gemeenten op de Noordwest Veluwe.

Is jullie regio de ‘communicatieve gemeenschap’ uit het gezegde?

‘Afgelopen jaar is De Wissel in een nieuwe fase terecht gekomen’, trapt Wiebenga af. ‘We hadden altijd een vrij centrale rol als het ging om leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften. Helaas had het samenwerkingsverband waaraan

wij deelnamen andere verwachtingen richting het sbo, met als gevolg dat de samenwerking is geminimaliseerd. Wij zijn nu zoekende naar de rol van het sbo in het samenwerkingsverband en de gemeente Houten. De input over hoe verbinding te leggen met het regulier onderwijs, afkomstig van de scholen binnen onze stichting die allemaal onder een ander samenwerkingsverband vallen, is daarbij zeer welkom. Ons motto is: Hoe jonger het kind bij ons komt, hoe groter de kans op een terugplaatsing is.’

Temmen beaamt het belang van het preventieve stuk. Het speciaal en regulier onderwijs zouden, als het om speciale zorg voor kinderen gaat, meer daarin terecht moeten komen. ‘Hiervoor is een goede samenwerking nodig. Tussen de scholen maar zeker ook met het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG). In de gemeente Epe, waar de Van der Reijdenschool is gevestigd, is dit relatief goed geregeld. Door gezamenlijk op te trekken, zijn we steeds beter in staat om vroegtijdig te signaleren en een doorgaande lijn in de begeleiding vorm te geven van 0 tot 23 jaar.’

Wat doet krimp met de communicatie?

‘We hadden in Epe 164 sbo-leerlingen. Nu zijn het er nog maar 47’, vertelt Temmen. ‘Dat heeft te maken met de krimp binnen de gemeente Epe. Het aantal leerlingen is van 3000 naar 2000 gegaan. Dit is ook één van de redenen geweest

Nog 10 maanden!

1921 - 2021

Aftrap 100-jarig jubileum VBS

In 2021 bestaat VBS 100 jaar en dat gaan we vieren! In de aanloop daar naartoe plaatsen we in iedere editie van De VBS een artikel waarin het algemeen bijzonder onderwijs en de leden van VBS centraal staan.

voor de fusie met de Verschoorschool, naast de al lang bestaande samenwerking gericht op het aanbieden van 'thuisnabij onderwijs'. Voor het voortbestaan was het noodzakelijk om onze krachten te bundelen, wat ook kansen heeft geboden. Zo heeft de Van der Reijdschool vanuit de samenwerking met de reguliere basisscholen in de gemeente Epe, twee ondersteuningsgroepen ingericht. Vanuit de handelingsverlegenheid die een reguliere school ervaart, kunnen kinderen worden aangemeld bij de ondersteuningsgroep en daar voor drie maanden komen. In die periode wordt observatie diagnostiek gedaan. Alle betrokkenen kijken welke handvatten nodig zijn om terug te kunnen keren naar de reguliere school. De conclusie kan ook zijn dat een andere basisschool meer passende zorg kan bieden of dat het kind toch is aangewezen op het s(b)o.' De Wissel heeft op dit moment 107 leerlingen, waar dat er een jaar geleden nog 135 waren. 'Dat valt bij ons niet alleen te verklaren door bevolkingskrimp', zegt Wiebenga. 'Ook de positieve mindset van reguliere scholen om Passend Onderwijs te organiseren, speelt mee. Samenwerking vindt nu voornamelijk binnen de scholen van een bestuur plaats. Het is onze gezamenlijke uitdaging om met de gemeente en het samenwerkingsverband overkoepelende samenwerkingen aan te gaan. Voor de school betekent deze ontwikkeling dat we krimpen maar wel actief de verbinding met de reguliere scholen blijven zoeken. In het belang van de 'speciale leerling'. Voor het team is dit een onzekere situatie. Het feit dat leerkrachten blijven, geeft aan dat we er voor onze doelgroep willen staan.'

Waarin onderscheiden jullie scholen zich?

'In samenwerking met reguliere scholen, plaatsen wij leerlingen terug als dat kan', vertelt Wiebenga. Het afgelopen jaar zijn er zes leerlingen succesvol teruggeplaatst, op dit moment onderzoeken we bij zes leerlingen hoe terugplaatsing gerealiseerd kan worden. We hebben ieder kind goed in beeld en zoeken naar mogelijkheden en oplossingen, daar prijzen ouders ons ook om.' Temmen herhaalt dat de ondersteuningsgroepen op de Van de Reijdschool vrij uniek zijn. Maar er is meer. De Verschoorschool biedt (op het Morgen College in Harderwijk) vso-onderwijs aan voor de eerste twee leerjaren van het vmbo. 'Het

programma is zo samengesteld dat de leerlingen toewerken naar een soepele overgang met instroom in het derde jaar van het reguliere onderwijs, waarin toegewerkt wordt naar het diploma. Daarnaast zijn wij betrokken bij de uitvoering van vier transferklassen in het Morgen College. Waarbij dezelfde werkwijze wordt gehanteerd als binnen de vso-classes.'

Hoe ziet de ideale toekomst voor het s(b)o eruit?

'Laten we het onderwijsveld zo inrichten dat het s(b)o zichzelf kan opheffen', zegt Wiebenga. We proberen nu onze doelgroep in het regulier passend te krijgen.

Ik zou dat graag willen omkeren. Dat we het regulier passend maken. Ofwel we maken de reguliere scholen zoals een s(b)o- of v(s)o-school, met bereikbare expertise en ondersteuningsmogelijkheden. Als scholen en expertisecentra actief en belangeloos samenwerken, hoeven leerlingen niet uit hun omgeving gehaald te worden.' Daarnaast zullen er altijd kinderen zijn voor wie een plek gecreëerd moet worden met weinig prikkels. 'Een soort van zorgboerderij zou voor hen een optie kunnen zijn', zegt Temmen. 'Waarbij onderwijs en zorg op elkaar aansluiten en dat passend is bij de specifieke onderwijsbehoefte van het kind. We zouden andere vormen van onderwijs kunnen bedenken waarbij dit soort opzetten meer mogelijk zijn.' 🌱

'Hoe jonger het kind bij ons komt, hoe groter de kans op terugplaatsing'